

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 954/02.06.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация по професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **542020 Текстилен техник**, специалност код **5420201 Предачно производство** от професионално направление код **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542020	ТЕКСТИЛЕН ТЕХНИК
Специалност	5420201	ПРЕДАЧНО ПРОИЗВОДСТВО

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 954/02.06.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **542020 Текстилен техник**, специалност **5420201 Предачно производство**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 17 от 12.12.2006 г. за придобиване на квалификация по професия **Текстилен техник**, изд. ДВ, бр. 20 от 06.03.2007 г.).

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.

- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.

- 3. Система за оценяване.**

- 4. Препоръчителна литература.**

- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

II. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Подготовка на памука за развлачване

План-тезис:

- Класификация на текстилните суровини и техните свойства.
- Последователност на процесите при подготовка на памука за развлачване.
- Устройство и действие на машините при предварителната обработка. Ремонт на подхранвач-смесителя.
- Проектиране на смеси от памук.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Дефекти и окачествяване на материалите.
- Контролингът – необходимост във всяка фирма.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Опишете и анализирайте производствените процеси, през които преминава памукът до получаване на готова памучна прежда.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява процесите на подготовката на памука за развлачване.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините за разтваряне на памука.	10
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за първична обработка на памука.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване на материалите.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва съвременни подходи на управление.	3
9. Решава приложната задача/казус.	11
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Първична обработка на вълната – сортиране, разтваряне, пране и сушене

План-тезис:

- Класификация и свойства на текстилните суровини.
- Последователност на процесите на първичната обработка на вълната.
- Сортиране на непраната вълна.
- Разтваряне, пране и сушене на вълната – цел, същност, устройство и действие на машините. Технологични показатели на процесите.
- Ремонт на машините за разтваряне на вълната.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Организация на производствения процес.
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работното място.

Примерна приложна задача/казус: Определете и анализирайте процентното съотношение на двукомпонентни и трикомпонентни смеси от вълна и други влакна за камгарната система на предене.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства, разпознава, сортира и изготвя смеси от вълнени влакна.	3
2. Проследява процесите на първичната обработка на вълната.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините.	10
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за първична обработка на вълната.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при сортиране, разтваряне, пране и сушене.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Описва структурата на работната заплата.	3
9. Решава приложената задача/казус.	11
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3: Смесване, омасляване и чепкане на вълна

План-тезис:

- Класификация и свойства на текстилните суровини.
- Последователност на процесите за предварителна обработка: смесване, омасляване, чепкане – цел, същност и начини за извършването им.
- Устройство и действие на дарачното чепкало. Ремонт на дарачното чепкало.
- Проектиране на смеси.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Дефекти и окачествяване на материалите.
- Изисквания за здравословни и безопасни условия на труд и околна среда.
- Нормиране и заплащане на труда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вариант на технологична карта за обработка на вълнените влакна до получаване на готова вълнена прежда.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:</i>	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява процесите за предварителната обработка: смесване, омасляване и чепкане.	5
3. Обяснява устройството и действието на дарачното чепкало.	10
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за смесване, омасляване и чепкане на вълната.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване на материалите.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва законите за търсенето и на предлагането.	3
9. Решава приложната задача/казус.	11
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Подготовка на ликовите влакна за развлачване

План-тезис:

- Класификация и свойства на текстилните суровини.
- Процеси на първичната обработка на лененото стебло.
- Подготвителни процеси за решене и влачене на влакната.
- Устройство и действие на швинг-турбината и облагородителния агрегат. Емулгиране на влакната.
- Ремонт на машините в подготвителното отделение за ленини влакна.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Методи на мениджмънт.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете дефектите, явяващи се в резултат на технологичния процес „развлачване на ликови влакна”, и ги съпоставете с дефектите, получени от развлачване на памучните влакна.

Дидактически материали: Схеми, чертежи и графики.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:</i>	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява процесите на първичната обработка на лененото стебло.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за развлачване на ликови влакна.	20
5. Описва процеса на емулгиране на влакната.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва методите на мениджмънта.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Развличване на памучните влакна

План-тезис:

- Цел, същност и значение на развличването.
- Видове дараца, даражни гарнитури.
- Теория на влаченето.
- Устройство и действие на дарака с летвено платно. Ремонт на дарака.
- Отпадъци и дефекти при влаченето.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Съвременни подходи на управлението.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете в какви единици се изразява линейната плътност на влакната и тази на нишковидните изделия – прежди, нишки и коприни.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:</i>	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява процесите на развличване на памучните влакна.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините за развличване.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за развличване на памучните влакна.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при влачене.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва съвременни подходи на управление.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6: Развлачване на вълнени влакна по камгарната система

План-тезис:

- Цел, същност и значение на развлачването.
- Видове дараци и дарачни гарнитури в зависимост от суровината.
- Теория на влаченето.
- Устройство и действие на двоен камгарен дарак. Ремонт на дарака.
- Отпадъци и дефекти при влаченето.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Закон за търсенето и закон на предлагането.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Сравнете показателите между камгарната технология на предене и шрайхгарната технология на предене, като ги изразите в табличен вид.

Дидактически материали: Схеми на влакна, преди и уреди за измерване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на развлачване на вълнените влакна по камгарната система.	5
3. Обяснява устройството и действието на двойния камгарен дарак.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за развлачване на вълнените влакна.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва необходимостта от контролинг.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Подготовка на памучните ленти за решене

План-тезис:

- Цел и същност на скатяването и изтеглянето на лентите.
- Неравномерност на лентите по линейна плътност.
- Начини за подготовка на лентите за решене.
- Устройство и действие на лентоизтеглителната и лентосъединителната машина.
- Дефекти на лентите при изтеглителните машини и качествен контрол.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Пазари – стоков, паричен и трудов.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вариант на технологична карта за обработка на памучните влакна до получаване на готова памучна прежда.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:</i>	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява процесите за подготовка на лентите за решене.	5
3. Обяснява устройството и действието на лентоизтеглителната и лентосъединителната машина.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за решене.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва видовете пазари.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8: Подготовка на вълнените ленти за решене

План-тезис:

- Цел и същност на подготовката на вълнените влакна за решене.
- Теория на изтеглянето.
- Начини за изтегляне на лентите в зависимост от системата.
- Устройство и действие на изтеглителната машина с двойно иглено поле. Ремонт на двойноиглената изтеглителна машина.
- Дефекти и отпадъци при процеса „подготовка за решене”.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Нормиране на труда.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вариант на технологична карта за обработка на вълнените влакна до получаване на готова вълнена прежда.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:</i>	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на вълнените ленти за решене.	5
3. Обяснява устройството и действието на изтеглителните машини.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за решене.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при процеса „подготовка за решене”.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Описва начините за нормиране на труда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9: Решене на ленти от памучни влакна

План-тезис:

- Цел, същност и значение на процеса решене.
- Видове решещи машини в зависимост от преработваната суровина.
- Устройство и действие на гребенната машина за решене на памук.
- Производителност на гребенната машина. Дефекти и отпадъци при решенето.
- Ремонт на гребенната машина.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Структура на работната заплата.

Примерна приложна задача/казус: Посочете и анализирайте качествените характеристики на лентите от дарак и лентите от решеща машина.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:</i>	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява видовете решещи машини.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за решене на памучни влакна.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Описва организацията на производствения процес.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Решене на ленти от вълнени влакна

План-тезис:

- Цел, същност и значение на процеса решене.
- Видове решещи машини в зависимост от преработваната суровина.
- Устройство и действие на плоска гребенна машина. Ремонт на гребенната машина.
- Дефекти и отпадъци при решенето.
- Производителност на гребенната машина.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Методи на мениджмънт.

Примерна приложна задача/казус: Сравнете показателите – дебелина, здравина дължина, къдравина, цвят, лъскавина, затепване и деформация, между камгарната технология на предене и щрайхгарната технология на предене, като ги изразите в табличен вид.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява видовете решещи машини.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за решене на ленти от вълнени влакна.	20
5. Посочва дефектите и начина на окачествяване на лентите.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва методите на мениджмънт.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Пране, гладене и сушене на лентите (лисиране). Лисьоза с контактено сушене

План-тезис:

- Цел и същност на лисирането.
- Видове машини за лисиране на лентите.
- Устройство и действие на лисьозата с контактено сушене.
- Технологичен режим при лисирането. Дефекти на лентите.
- Ремонт на лисьозата с контактено сушене.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Нормиране на труда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете методи и апарати за определяне дебелината на лентите и дебелината на преждите, като ги съпоставите в табличен вид.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на пране, гладене и сушене на лентите.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините за лисиране.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за лисиране на лентите.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване на лентите.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва начините за нормиране на труда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12: Получаване на ленти от 100% химични влакна по принципа на нарязването

План-тезис:

- Видове суровини, получени по химичен начин. Свойства.
- Цел и същност на конверторната технология.
- Начини за конвертиране и видове машини.
- Устройство и действие на конвертора за нарязване. Дефекти и отпадъци при конвертирането.
- Ремонт на конвертора за нарязване.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Организация на производствения процес.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Определете и съпоставете качествените характеристики за къдравост на вълнените и химичните влакна, като ги представите в табличен вид.

Дидактически материали: Схеми, чертежи и графики.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията за получаване на ленти от 100% химични влакна по принципа на нарязването.	5
3. Обяснява устройството и действието на машините.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за конвертиране.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при конвертирането.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва организацията на производствения процес.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Предпредене на памучна лента

План-тезис:

- Цел, същност и начини за заздравяване на предпреждата.
- Видове предпредачни машини в различните производства.
- Устройство и действие на предпредачна машина с перкови вретена.
- Технологични показатели при предпреденето. Отпадъци и дефекти при предпреденето.
- Ремонт на предпредачната машина с перкови вретена.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Съвременни подходи на управление.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете в какви единици се изразява линейната плътност на влакната и на нишковидните изделия – прежди, нишки и коприни.

Дидактически материали: Схеми – „Изпитване на текстилните материали”.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на предпредене на памучни ленти.	5
3. Обяснява устройството и действието на предпредачните машини.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни предпредачните машини с перкови вретена.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при предпреденето.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва съвременни подходи на управление.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Предпредене на вълнени ленти по камгарната технология

План-тезис:

- Цел, същност и начини за заздравяване на предпреждата.
- Видове предпредачни машини в различните производства.
- Устройство и действие на изтеглителната машина с двойноиглено поле с авторегулатор.
- Технологични показатели при предпреденето. Отпадъци и дефекти при предпреденето.
- Ремонт на машината с авторегулатор.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Закон за търсенето и закон на предлагането.
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Определете и съпоставете качествените характеристики за къдравост на вълнените и химичните влакна, като ги представите в табличен вид.

Дидактически материали: Схеми и графики – „Изпитване на текстилните материали”.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява камгарната технология на предпредене.	5
3. Обяснява устройството и действието на изтеглителната машина с двойноиглено поле с авторегулатор.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни изтеглителните машини за предпредене на вълнени ленти.	20
5. Посочва дефектите и начините за окачествяване при предпреденето.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва законите за търсенето и предлагането.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15: Предпредене на вълнени материали по щрайхгарната технология

План-тезис:

- Цел, същност и начини за заздравяване на предпреждата.
- Видове предпредачни машини в различните производства.
- Устройство и действие на делителен апарат с къси и дълги ремъчки и четири двойки кожени претриватели. Ремонт на делителния апарат.
- Технологичен анализ при предпреденето.
- Отпадъци и дефекти при предпреденето.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Контролингът – необходимост във всяка фирма.

Примерна приложн а задача/казус: Сравнете показателите – дебелина, здравина дължина, къдравина, цвят, лъскавина, затепване и деформация, между камгарната технология на предене и щрайхгарната технология на предене, като ги изразите в табличен вид.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява щрайхгарната технология на предпредене.	5
3. Обяснява устройството и действието на делителния апарат.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за предпредене на вълнени материали по щрайхгарната технология.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при предпреденето.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва необходимостта от контролинг.	3
9. Решава приложна задача/казуса.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16: Предене на памук по пневмомеханичен метод

План-тезис:

- Цел, същност и начини на процеса за предене.
- Видове предачни машини в различните производства.
- Устройство и действие на пневмомеханичната предачна машина.
- Технологични изчисления на машината.
- Отпадъци и дефекти при преденето по пневмомеханичен метод.
- Ремонт на пневмомеханичната предачна машина.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Пазари – стоков, паричен и трудов.

Примерна приложна задача/казус: Посочете в какви единици се изразява линейната плътност на влакната и тази на нишковидните изделия – прежди, нишки и коприни.

Дидактически материали: Схеми - „Изпитване на текстилните материали”.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на предене на памук по пневмомеханичния метод.	5
3. Обяснява устройството и действието на пневмомеханичната предачна машина.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни пневмомеханичните предачни машини за предпредене на памук.	20
5. Посочва видовете дефекти и начините на окачествяване.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва и обяснява видовете пазари – стоков, паричен и трудов.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17: Предене на вълнени материали по камгарната технология

План-тезис:

- Цел, същност и начини на преденето.
- Видове предачни машини в различните производства.
- Устройство и действие на камгарната рингова предачна машина.
- Технологични показатели при преденето.
- Отпадъци и дефекти при преденето.
- Ремонт на камгарната рингова предачна машина.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Нормиране на труда.

Примерна приложна задача/казус: Определете и анализирайте процентното съотношение на двукомпонентните и трикомпонентните смеси от вълна и други влакна за камгарната система за предене.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на предене и видовете предачни машини в различните производства.	5
3. Обяснява устройството и действието на камгарната рингова предачна машина.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни видовете предачни машини в различните производства.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при преденето.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва начините за нормиране на труда.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18: Дообработване на преждите. Скатяване, пресукване, фиксиране и конвекционирание на преждите

План-тезис:

- Цел и същност на дообработването на преждите.
- Процеси на дообработване на преждите.
- Характеристика и свойства на пресукваните прежди.
- Устройство и действие на машините за дообработване на преждите.
- Отпадъци и дефекти при скатяване и пресукване.
- Ремонт на дообработващите машини.
- Суровини и материали в предачното производство на чужд език (по избор).
- Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.
- Съвременни подходи на управление.

Примерна приложна задача/казус: Посочете дефектите, получени при технологичния процес „скатяване, пресукване и фиксиране”, като ги съпоставите и анализирате.

Дидактически материали: Схеми и чертежи.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:	Максимален брой точки
1. Класифицира текстилните суровини и определя техните свойства.	3
2. Проследява технологията на скатяване, пресукване и фиксиране.	5
3. Обяснява устройството и действието на скатяващите и пресукващите машини.	15
4. Описва повредите, настройките и посочва начините за поддържане технически изправни машините за скатяване, пресукване и фиксиране на преждите.	20
5. Посочва дефектите и начините на окачествяване при скатяване и пресукване.	3
6. Показва знания по чужд език по професията.	3
7. Назовава правилата за здравословни и безопасни условия на труд.	2
8. Посочва съвременни подходи на управление.	3
9. Решава приложната задача/казус.	6
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в **изработване на изделие на предачното производство в съответствие с изискванията на конкретно задание.**

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Пример:

<i>№</i>	<i>КРИТЕРИИ</i>	<i>ПОКАЗАТЕЛИ</i>	<i>Макси- мален брой точки</i>	<i>Те- жест</i>
1.	<p><i>Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.</i></p> <p><i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i></p>	<p><i>1.1. Избира и използва правилно лични предпазни средства;</i></p> <p><i>1.2. Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работата, и реагира по подходящ начин;</i></p> <p><i>1.3. Съобразява дейността си с изискванията за опазване на околната среда;</i></p> <p><i>1.4. Не застрашава живота и здравето – своя и на околните, при изпълнение на изпитното задание;</i></p> <p><i>1.5. Умее безопасно да работи с машините в производствения цех и на работното място.</i></p>		<i>да/не</i>

2.	<i>Ефективна организация на работното място.</i>	2.1. Рационално подрежда инструментите, които използва; 2.2. Целесъобразно употребява материалите.	2 2	4
3.	<i>Спазване технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.</i>	3.1. Спазва технологичната последователност в процеса на работа; 3.2. Правилно подбира материалите, необходими за изпълнение на изпитната работа, в зависимост от поставената задача; 3.3. Спазва всички изисквания и норми, необходими за качествено изпълнение на заданието; 2.4. Изпълнява задачата в необходимия срок; 2.5. Крайното изделие съответства на изискваните технически параметри.	5 5 5 5 5	25
4.	<i>Спазване на изискванията при изпълнение на различните операции и разпознаване на опасните ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа.</i>	4.1. Спазва изискванията при изпълнение на трудовите операции; 4.2. Разпознава опасните ситуации при работа с машините и съоръженията, при откриване на различни повреди при тях, при разглобяването, сглобяването и регулирането им.	3 7	10
5.	<i>Изпълнение на операциите при изработване на изпитното изделие при спазване на технологичната последователност.</i>	5.1. Спазва последователността на монтажа, демонтажа и регулировката на машините и съоръженията; 5.2. Изделието е в съответствие със изискванията на стандартите.	8 8	16
6.	<i>Качество на готовото изделие и на извършения ремонт.</i>	6.1. Готовото изделие и извършеният ремонт съответстват на изискванията за качество.	5	5
Общ брой точки			60	

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **Текстилен техник**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Георгиева, С. Текстилно материалознание. Техника, 1989.
2. Миленкова, А. Здравословни и безопасни условия на труд. Нови знания, 2001.
3. Митова, Б. Изпитвания на текстилните материали. Техника, 1987.
4. Пешев, Х. и кол. Процеси и машини в предачното производство I, II и III част. Техника, 1993.
5. Пешев, Х. и кол. Процеси и машини във вълненопредачното производство I и II част. Техника, 1986.
6. Спиридонов, Г. и кол. Процеси и машини в памукопредачното производство I и II част. Техника, 1986.
7. Чакъров, П. и кол. Ремонт на машините в предачното производство. Техника, 1986.
8. Цонева, А. и кол. Процеси и машини в лененото, конопеното и коприненото предачно производство. Техника, 1986.

VI. АВТОР

Анка Коева Алексиева – Професионална гимназия по облекло “Недка Иван Лазарова”,
гр. Русе

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542020 Текстилен техник

специалността 5420201 Предачно производство

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

.....

Приложна задача:

.....

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професията 542020 Текстилен техник
специалността 5420201 Предачно производство**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)